

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2451

Vragen van de leden **Belhaj** en **Paternotte** (beiden D66) aan de Staatssecretaris van Defensie over *het bericht «In paniek naar de grond om «vreemde» actie met Boeing en F-16's»* (ingezonden 28 maart 2019).

Antwoord van Minister **Bijleveld-Schouten** (Defensie) (ontvangen 29 april 2019)

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «In paniek naar de grond om «vreemde» actie met Boeing en F-16's»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe duidt u de ontstane verontwaardiging en paniek onder Amsterdammers en omwonenden naar aanleiding van een onaangekondigde «fly-by» met F16's?

Antwoord 2

Ik vind het vervelend als mensen onnodig geschrokken zouden zijn van de vertoning. Er is door de organisatie van het evenement besloten om geen grote ruchtbaarheid aan de luchtvaartvertoning te geven om te voorkomen dat grote groepen mensen zich uit belangstelling naar het vertoningsterrein zouden begeven. De organisatie ging ervan uit dat met het vliegp patroon van een langsvlucht van drie formaties met verschillende vliegtuigtypen het duidelijk zou zijn dat het hier een geplande luchtvaartactiviteit betrof. De eerste twee formaties (met kleine vliegtuigen) zijn niet opgevallen, de derde wel. Met de kennis van nu is er door de organisatie in mindere mate rekening gehouden met het feit dat de aanwezigheid van straaljagers in de buurt van een passagiersvliegtuig tot vragen bij de bevolking zou kunnen leiden. De gemeente Amsterdam heeft van tevoren wel alle relevante centrales op de hoogte gesteld, zodat telefonische vragen direct konden worden beantwoord. Telefonisch zijn nauwelijks vragen gesteld.

¹ Telegraaf, 15 maart 2019; https://www.telegraaf.nl/nieuws/3293043/in-paniek-naar-de-grond-om-vreemde-actie-met-boeing-en-f-16-s?utm_source=mail&utm_medium=email&utm_campaign=email

Vraag 3 en 4

Klopt het dat de «fly-by»-actie met F-16's bewust werd stilgehouden? Kunt dit nader toelichten?

Kunt u duiden hoe het stilhouden van de «fly-by» met F-16's zich verhoudt tot het advies van de politie om op de dag zelf wél informatie te verschaffen?

Antwoord 3 en 4

Er is geen sprake van geheimhouding van de luchtvaartvertoning. De vergunning «Luchtvaartvertoning 100 jaar luchtvaart in Nederland te Amsterdam» is op 13 maart 2019 in de Staatscourant (Stcrt 2019, nr. 14859) gepubliceerd. Dit is een dag voor het uitvoeren van de luchtvaartvertoning. Door de organisatoren is besloten om vooraf geen grote ruchtbaarheid aan de luchtvaartvertoning te geven. De reden hiervoor is dat deze luchtvaartvertoning specifiek is georganiseerd voor de aanwezigen die zich in het publieksgebied op het terras van het EYE Filmmuseum bevonden. Bij de organisatie bestond de zorg dat het vooraf aankondigen van de luchtvaartvertoning zou kunnen leiden tot de komst van een grote groep belangstellenden met gevolgen voor de openbare orde op en in de buurt van het vertoningsterrein.

Vraag 5

Klopt het dat de Boeing 777-300 van de KLM en de F-16's van de luchtmacht zeer laag boven Amsterdam hebben gevlogen? Kunt u dit nader specificeren?

Antwoord 5

De toegestane minimum vlieghoogte binnen het vertoningsgebied bedroeg 1000 voet (304 meter) voor de Boeing 777 en de jachtvliegtuigen en 1200 voet (365 meter) voor het NLR vliegtuig. De toegestane minimum vlieghoogte is niet overschreden.

Vraag 6

In hoeverre heeft u met de «fly-by»-actie met F-16's rekening gehouden met de veiligheid van Amsterdammers en omwonenden in de omgeving? Zijn vooraf veiligheidsrisico geïnventariseerd en geëvalueerd?

Antwoord 6

De luchtvaartvertoning is volgens veiligheidsregelgeving en -procedures en planning verlopen en de veiligheid van de deelnemers, overige luchtruimgebruikers en mensen op de grond was voortdurend gewaarborgd.

De vergunning (veiligheid) voor de luchtvaartvertoning is verleend door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (Inspectie Leefomgeving en Transport) in overeenstemming met het Ministerie van Defensie (Militaire Luchtvaart Autoriteit), omdat beide ministeries een verantwoordelijkheid dragen voor de veiligheid van de luchtvaart. Bij de aanvraag van de vergunning heeft de aanvrager een verklaring van geen bezwaar overgelegd van de burgemeester van de betreffende gemeente. Die verklaring betreft de openbare orde en veiligheid. Voor de daadwerkelijke vluchtuitvoering door het plaatselijk luchtverkeersleidingsgebied Schiphol is toestemming (de zgn. klaring) verleend door de luchtverkeersleiding.

Vraag 7

Wat zijn de kosten voor Defensie geweest voor het begeleiden van de Boeing 777-300 door F-16's en komt dit voor rekening van Defensie?

Antwoord 7

Het onderscheppen en begeleiden van andere vliegtuigen (waaronder verkeersvliegtuigen) vormt onderdeel van het standaard trainingsprogramma van F-16 vliegers om getraind te zijn voor de uitvoering van luchtruimbeveiliging. De vlucht op 14 maart jl. heeft dan ook niet geleid tot extra kosten.

Vraag 8

Bent u bereid om geen jachtvliegtuigen meer in te zetten voor niet-militaire aangelegenheden?

Antwoord 8

Jachtvliegtuigen en ander militair materieel zijn primair bedoeld voor militaire inzet. Daarnaast kunnen jachtvliegtuigen echter ook in de toekomst worden ingezet voor bepaalde maatschappelijke evenementen en herdenkingen. Daarmee benadrukken we de wederzijdse betrokkenheid tussen krijgsmacht en maatschappij. Dit wordt van geval tot geval afgewogen.